

ES SAIG

ALGAIDA - NÚM. 160 - ABRIL 1.994 - PREU: 150 PTA

Acabam de viure la festa de la Pau i aquesta magnífica fotografia de Jerònia Pau és molt adient per recordar-nos aquest paratge tan entranyable per a tots els algaidins.

EDITORIAL

ESTIMEM LA NOSTRA LLENGUA I LLUITEM PER ELLA

No fa molt que s'han publicat els resultats d'unes enquestes que són motiu de greu preocupació. Es tracta d'uns resultats que no ens han sorprès, no eren difícils de detectar, però així i tot ens alarmen i ens desmoralitzen. Ens referim -ja ho haureu deduït- a l'estudi sobre les conclusions que s'extreuen del procés de normalització de la nostra llengua: un avanç i una recuperació significativa al Principat i un retrocés important a les nostres Illes i sobretot al País Valencià on el català ja ni tan sols és català, almanco oficialment.

És alliçonador que al Principat, amb una política lingüística prudent però ferma i decidida, s'hagi aconseguit un avanç important i sigui una majoria considerable la que defensa un ensenyament en la llengua pròpia, el català. Han aconseguit també que el coneixement del català resulti un factor positiu per trobar feina, i també per als comerciants a l'hora de vendre els seus productes. Ben al contrari que aquí, amb unes campanyes de normalització absurdes, que es fan sense cap convenciment, només per allò que no es pugui dir que ells, els polítics, no estimen "lo nostro". Què es pot esperar d'uns polítics gonellistes i espanyolistes que majoritàriament han parlat -i parlen- en foraster als seus fills? La situació en què ens trobam és lògica i tot fa pensar que la reculada de la nostra llengua continuarà imparable. Fins a l'extinció?

No ens enganyem ni ens deixem enganyar. Als que vivim a un poble com Algaida, on l'ús del català és normal, ens costa de creure que pugui arribar la desaparició de la llengua que utilitzam habitualment. Pensem, però, que el pes de la nostra comunitat -i el d'altres com la nostra, les de l'interior- és mínim. Si es perd la batalla de Ciutat -i els resultats diuen que així és- la guerra està ben perduda. Com es perdria la guerra a Catalunya si es perdés la batalla lingüística a Barcelona. I és que el pes -demogràfic, polític, social, cultural, econòmic- de la capital resulta tan capital i predominant que tota la resta som minúcies insignificants.

Direu que avui estam pessimistes, però és que els fets no ens permeten pegar bots d'eufòria. La realitat és com és i no treu cap enlloc intentar -com fan alguns- amagar-la, oblidar-la o ensucrar-la. Cal una actitud constant i resolta per part de tots i una feina valenta. Això és el que procuram fer des de fa anys amb la nostra revista, conscients que la llengua és el nostre signe d'identitat més manifest. Vos convidam a imaginar-vos una Algaida -i una Mallorca- on tothom parli l'espanyol. O l'anglès.

Bolletí de l'Obra Cultural d'Algaida
Revista mensual. D.L.P.M. 495/80
Domicili: Rei, 1. Algaida.
Imprimeix: Tirrena, SA. Manacor
ES SAIG només es responsabilitza de l'Editorial.

Dirigeix: Delfi Mulet
Administra: Directiva de l'Obra Cultural
Mecanografien: Mireia Mulet i Guillem Vanrell
Collaboren: Pere Mulet, Joan Trobat, Joan Mulet, Biel Bibiloni, Biel Sastre, Miquel Fiolet, Xesc Oliver, Víctor Andreu, Víctor Mulet, Miquel Serra, Antònia Ma Mulet, Catalina Martorell, Jaume Jaume.

CALAIX DE SASTRE

LECTURA DEL GÈNESI

(A Quim Monzó, condemnat en temps de Glòria)

Conten que un dia Déu Nostre Senyor reuní tots els seus àngels i arcàngels, els posà en fila índia -és una manera de parlar, perquè encara no els havia creat, els indis- i els digué: "Partiu i multiplicau-vos; i ocupau la terra i dominau-la; comandau els peixos de la mar i les aus del cel i tots els animals que habiten la terra". I ells, la tropa d'àngels i arcàngels, així ho feren. I sabedors que creure és criança, compliren escrupulosament el mandat de Jahvè. I fornicaren per multiplicar-se, i comandaren tot *Cristo* vivent i no vivent -la paraula, a més d'inadequada, és històricament incorrecta; aquesta narració, com tothom sap, pertany a l'Antic Testament. I la cosa funcionava tan bé que aviat esdevingué el Paradís -per als comandants, és clar, que la narració res no diu dels comandats. Però la golafreria angelical, com la humana, és insaciable, i no es conformaren amb el Paradís. "I per què no mos feim un xaletet?". Dit i fet: aviat descobriren la màgia del foc, que dona força i consistència al fang. I amb *toixos* i ciment, construïren meravelles. Però en volien més: volien la meravella per excel·lència. Volien la segona residència dels déus. "Som-hi, tios! Farem una torre que tenguí el terrat al cel, per prendre-hi la fresca". I encara s'hi posaren amb més fervor i contundència. I la torre creixia i creixia, conscients que realitzaven una obra que els faria famosos...El final era previsible. Déu Nostre Senyor baixà del cel fet una fúria, per la demostració d'orgull de la tropa angèlica. "Sou capaços de tot! Com a càstig, a partir d'ara confondre el vostre llenguatge, de manera que aquí no s'entendrà ni...ningú!". I així començà l'embolic que tots coneixem. Malgrat tot, Déu Nostre Senyor fou misericordiós amb els àngels, i els concedí el favor de triar la llengua, abans de dispersar-los. "Anglès!", triaren els primers i partiren cap al seu redol, que arribaria a ser molt gros. "Espanyol!", digueren uns altres també ben col·locats dins la repartidora. "Francès!", la tria continuava. "Italià!". "Alemany!"..."Català!", digueren uns endimoniats, sense ni imaginar el merder que acabaven d'organitzar.

En Calaix i Desastre

M'HAN DIT QUE DIUEN

Fa cosa d'un mes, aproximadament, aparegueren pel poble damunt les aceres i als creuers uns tubs bastant grossos, que molta de gent es va demanar per què servien; idò ja ho sabem: han omplert el poble de cartells indicadors dels pobles i llocs als quals es pot anar des d'Algaida. Els comentaris, en general, són en el sentit que, encara que fossin necessaris els indicadors, s'han passat una mica. Ens han dit que els responsables no són els de l'Ajuntament, sinó els d'Obres Públiques, o com es diguin ara.

Fa mesos que, encara que aquí no en parlem gaire, hi ha, segons ens han dit, converses i reunions en relació a les Normes Subsidiàries. Són, segons hem sentit, converses "oficiosos", és a dir, "no oficials", però entre gent preocupada per veure com acabarà el tema. Perquè no vos penseu que no se'n parli, del tema urbanístic; se'n parla més del que feis comptes. El que passa és que, ara més que mai, molta gent no s'atreveix a dir segons què, sobretot si no és del mateix parer que el de les autoritats...

Ens han dit, i ho hem sentit a més de dues rotlades, que han marcat un parell de llocs per fer nous pous per a l'Ajuntament. Diuen que el batle està preocupat pel tema de l'aigua, de cara a l'estiu: ara que han amollat l'aigua per un sector del poble que abans no en tenia, els responsables semblen assustats pel consum que s'està produint. I això que només hem entrat a la primavera, falten encara gairebé tres mesos per a l'estiu.

I també hem sentit que els rebuts d'aigua estan en camí o ja n'hi ha que han arribat. Diuen que la por en haver-la vista no és res. I hauria de ser així, sense problemes i com un servei més, que hem de pagar com tots els altres: el que passa és que fins ara no l'havíem pagat, aquest servei de l'aigua.

I és ben hora que es posi en marxa la xarxa de clavegueram, més que el de l'aigua potable. Ens han dit -i voldríem que no fos veritat- que els operaris de les obres s'han trobat amb abocaments d'aigües brutes, és a dir, de merda, parlant clar.

El que ja és un tema repetitiu, com el de la circulació, són els robatoris i actes vandàlics per foravila: cada mes en sentim un grapat de casos, a casetes, productes del camp (carxofes, alls, cebes), etc. etc. Tenim un terme municipal molt gros, i és difícil vigilar-ho tot: si entre tots no ho feim una mica, això de vigilar i avisar el veïnat si veim alguna cosa sospitosa, sempre estarem igual.

Fa molt que no n'hem parlat, i ja és hora: la gent que passa pel camí de Cas Brau en certs moments es pensa si ha sortit del camí i s'ha ficat dins una finca de pedres: s'assembla a aquesta paisatge que ens mostren de la lluna, amb aquells cràters, cònsols, forats i pedres. La veritat és que és intransitable, i fa vergonya: si no estàs asfaltat, si fos un camí de carro com els d'un temps, se circularia molt millor que així. No vos ho podem confirmar, però ens han assegurat que una Comissió d'Especialistes en Clots, amb gent de fora Mallorca i tot, s'hi va quedar bocabadada; s'exclamaven que allò era una cosa magnífica i que a qualsevol concurs seria un camí de primer premi.

El que també està fotut, però s'arreglarà, és el de la Pau. Quan s'acosta la festa, se'n cuiden d'anar a tapar els clots, però com que escrivim això abans del pancaritat, no vos podem dir si l'han arreglat a temps. Però és com el cementiri: no el miren de tot l'any i per la Festa dels Morts el deixen com una patena. I del mal estat dels camins, emguany no podem donar la culpa a les pluges, no n'han espenyat cap de camí...

La gent que va anar a la processó del Ram va quedar un poc cop-piu, amb la renyada que els va pegar el rector. En general la gent va admetre que anaven una mica "alegres", però també s'ha de tenir en compte, deien, que era una festa i que es tracta d'una processó per anar a rebre el Bon Jesús amb rams i palmes. No hem sentit comentaris de les processons del Dijous i Divendres Sant i això deu voler dir que aquestes anaren bé, o sigui, amb el recolliment i l'esperit de penitència que demanen.

Ja ho hem dit, però vos repetim que no vos podem comentar res de les carrosses, del Certamen Literari ni de la festa de la Pau. Vos ho recordam perquè llegireu això quan ja s'hagi celebrat i potser vos estranyi que no en parlem. Són les servituds de les revistes mensuals com ES SAIG.

UN SORD

A JERONIA CAPELLA (SETANTA-CINQUE ANIVERSARI)

Vull triar paraules fines
que em serveixin de domàs
i no passen pes sedàs
per vulgars i per mesquines.
D'entre ses més belles, quines
són més preades que s'or,
oloroses com ses flors,
estimades i sentides...?
Són solsament ses sortides
de ses entranyes des cor.

Aquestes em brollen vives
com es piular d'un aucell,
fent un manat, un ramell,
de ses que són emotives,
amistoses, expressives,
amoroses com un cant
que es desig va destriant
perque et regali sa vida,
des d'ara i sense mida,
tot el millor, cada instant.

S'escolen aniversaris
com lleneguen de ses mans
es negres i llueuts grans
de ses comptes d'un rosari.
Amb tu, s'efecte és contrari,
molt més jove a més edat.
Tens es rellotge encisat
per sa teva simpatia.
En veure't tothom diria
que en compleixes la mitat.

Es teu cos, quan se passeja
tan eixerit, tan airós,
és com un riu cabdalós
que tot s'entorn el cobeja;
en es jardins fas enveja
perquè no se veu sovint
ramellers que van florint,
rosers que mostren descloses
setanta-cinc belles roses
i que sols pareixin vint.

Sa vida és bella, és bonica;
sa vida té mil colors;
fent bon ús des seus valors,
sa vida se magnifica.
L'hem de viure mica a mica
pensant que estam a sa flor.
Felicitats, de debò.
No crec que t'estranyi massa
que un lloc més gran que sa Plaça
tenguis sempre en es meu cor.

LLORENÇ ANTICH

NOTICIARI DE L'OBRA CULTURAL

ACTUACIÓ D'EN JAUME ARNELLA

El passat diumenge 27 en Jaume Arnella va esser al local de l'Obra per cantar-nos els seus romanços, els entranyables, i també algun que encara mai no havíem sentit. Tal i com ja és habitual en les actuacions d'en Jaume, l'acte fou un vertader delit per a tots els assistents que vam poder escoltar les històries, amb tot el seu farcit, que va cantar-nos.

Així, a les conegudes "La Dama de Reus", "Don Lluïso", en Jaume va afegir-hi uns romanços que encara no coneixíem com "Brau mariner", "La Ballarussa" i "El Gall negre". Cal destacar especialment el romanç de "Tirant lo Blanc" en el qual, prèvia introducció, ens conta el bany de la princesa Carmesina amb la donzella Plaer de ma Vida estant en Tirant a un metre d'elles dins d'una caixa. Una autèntica joia que segur que haurà fet entrar unes ganas terribles de llegir el llibre a més d'un.

També ens va estrenar una cançó que acabava de fer, del que ell anomena "gènere epistolar", adduint que les cartes són la forma actual de contar el que ens passa a nosaltres i al nostre voltant, tal i com ho feien els romancers. Del moment en què interpretava aquesta cançó en tenim una prova gràfica en aquesta mateixa plana.

En resum, una vetllada d'aquelles que només homes com en Jaume poden oferir-nos: un autèntic plaer per als qui poden assistir-hi i gaudir-ne.

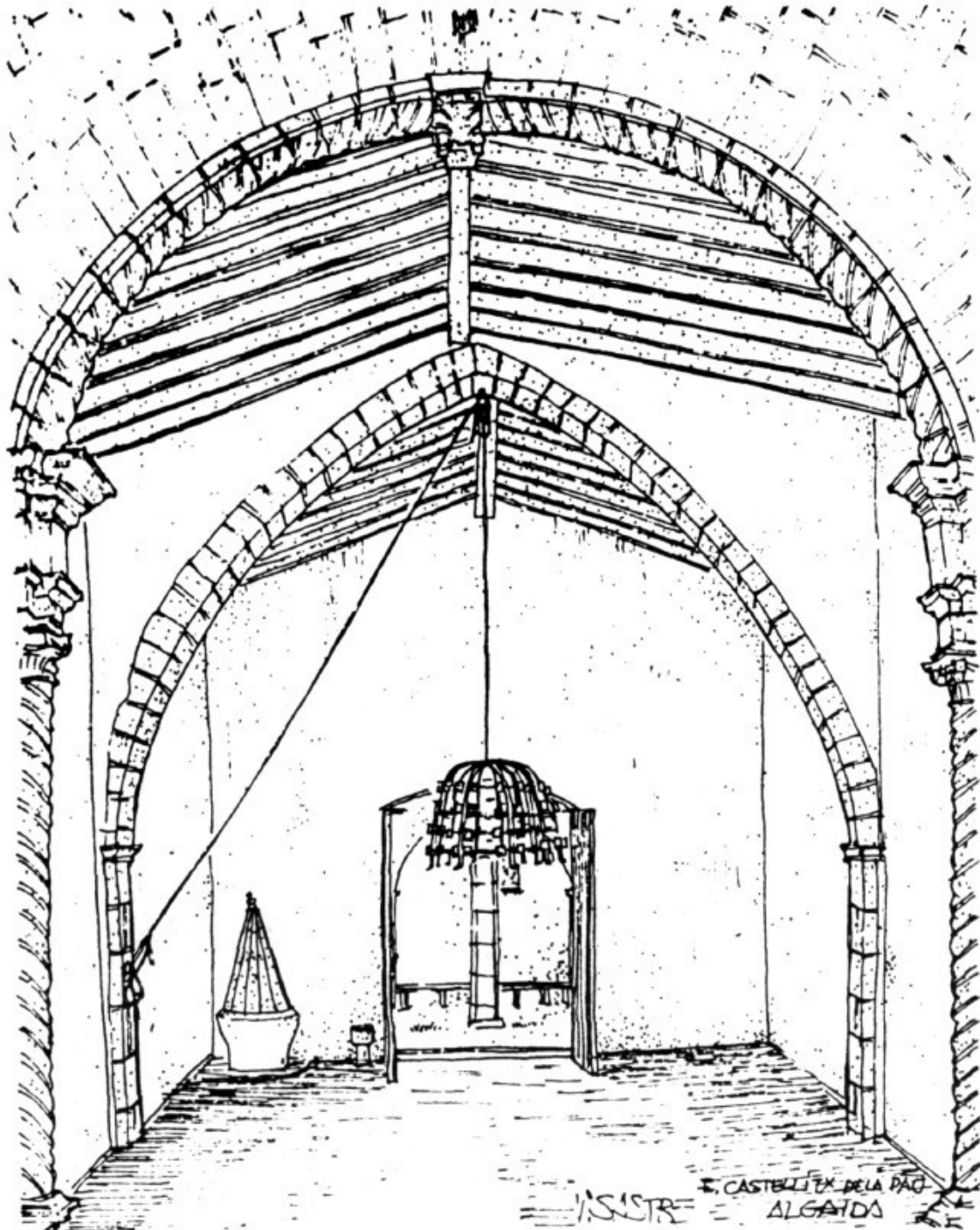
Grup d'excursionistes fent un alto en el camí. Correspon a l'excursió d'Orient a Sóller

ACTIVITATS DEL MES D'ABRIL

-Dia 16 d'abril a les 21'30 al nostre local, en Joan Carles Palos ens parlarà de la "Música al cinema" acompanyat de les imatges i del so de las músiques del cinema més actual.

-Dia 17 d'abril, excursió: aquesta vegada donarem sa volta al Puig Roig. La partida serà a les 8'30 del matí de Sa Plaça; apunteu-vos a Jerònia Cañellas (66.52.49) abans de dijous dia 14 d'abril.

-Dia 30 d'abril a les 21'30 al nostre local, amb motiu de la celebració del Dia del Llibre, en Gabriel Janer Manila ens presentarà el seu darrer llibre "Lluna creixent sobre el Tàmesi".

Aquest dibuix d'en Vicenç Sastre ens ha servit per mostrar-vos una perspectiva insòlita de Castellitx i, a més, per omplir aquesta mitja pàgina que ens havia quedat buida.

Ses escoles

ELS ALUMNES DE L'ESCOLETA VAM ANAR D'EXCURSIÓ A "SA PERLA".

Els infants de l'Escoleta, acompanyats de les Mestres i d'algunes mares, anàrem a visitar la granja den Pere Oliver, coneguda amb el nom de "Sa Perla", on vam poder disfrutar amb la gran varietat d'aus que allà hi havia.

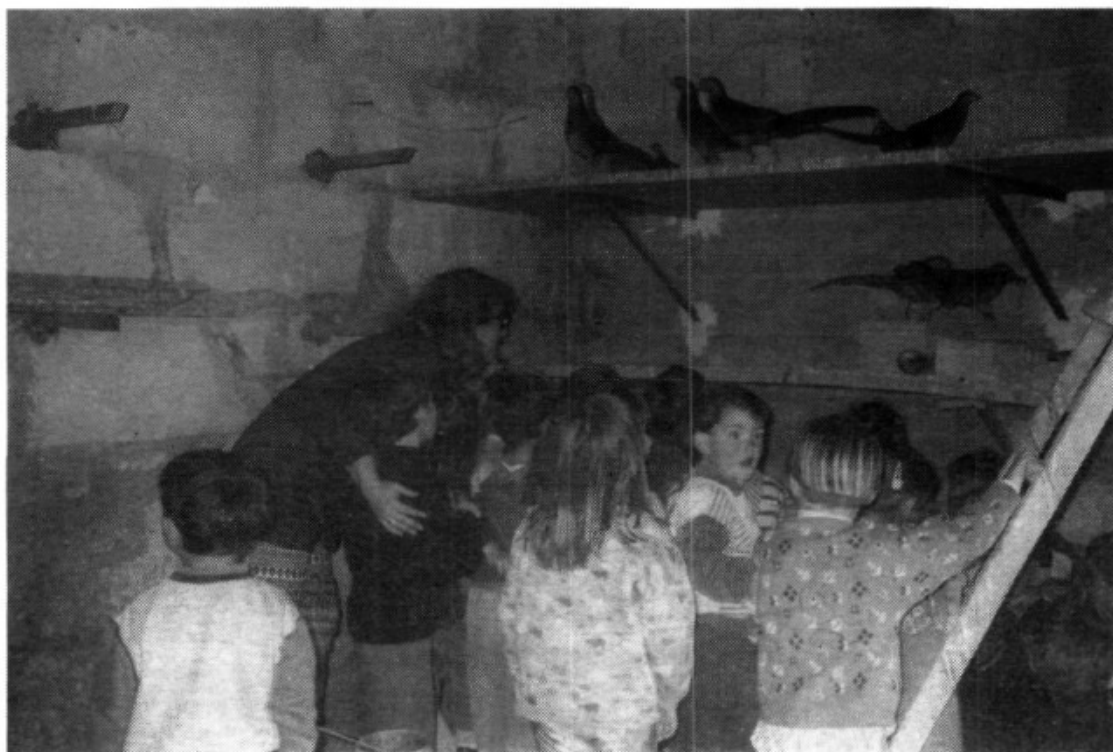
Per mor de la grandària de l'autocar que ens havia de dur a "Sa Comuna", vam tenir una sèrie de problemes motivats pel fet que l'autocar tenia serioses dificultats per passar pel trajecte que, en principi, teníem previst. Gràcies a la col.laboració d'una mare i a la de la Policia Municipal Local, que ens van dirigir per un altre camí, vam poder arribar, encara que un poc més tard del previst, ben il.lusionats i amb ganes de veure moltes i molt variades espècies d'aus.

La mare den Pere, que ja feia una bona estona que ens estava esperant, va "filmar" la nostra arribada i tots ens vam sentir "artistes" per un moment.

Després d'observar cada una de les distintes classes d'aus i després que ens haguessin explicat les seves característiques més importants, vàrem continuar la nostra jornada amb un bon berenar i amb la grata sorpresa que ens van donar quan ens van treure una gran taula amb moltes coses de menjar i beure.

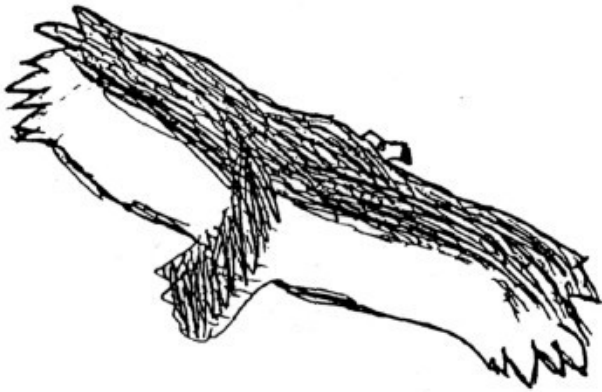
Acabada la berenada, tots vam poder disfrutar pel camp, jugant, collint floretes i, fins i tot, encaçant una llebre, fins que va arribar l'hora de partir cap a l'Escola i donar per acabada l'excursió que ens va agradar molt a tots.

CICLE D'EDUCACIÓ INFANTIL

LLIÇÓ AMB MOTIU D'UNA VISITA PEDAGÒGICA AL MUSEU D'OCELLS
DE COSTITX, PER FOMENTAR EL RESPECTE A L'ENTORN I A LA NATURA.

CURSOS 3er i 4art.

EL REI DE LES AUS A MALLORCA
EL VOLTOR NEGRE, JA NO ESTÀ
EN PERILL D'EXTINCIÓ !

Actualment hi ha uns 50 exem-
plars adults i unes 12 parelles
que fan el niu a la Serra de
Tramuntana.

LA SEVA REPRODUCCIÓ

La incubació és llarguíssima, ambdós sexes fan torns. La femella roman cada vegada més el seu niu. Per aquestes dates, mes de Març pon només un ou, bastant gran, de color blanc o tacat de color terrós.

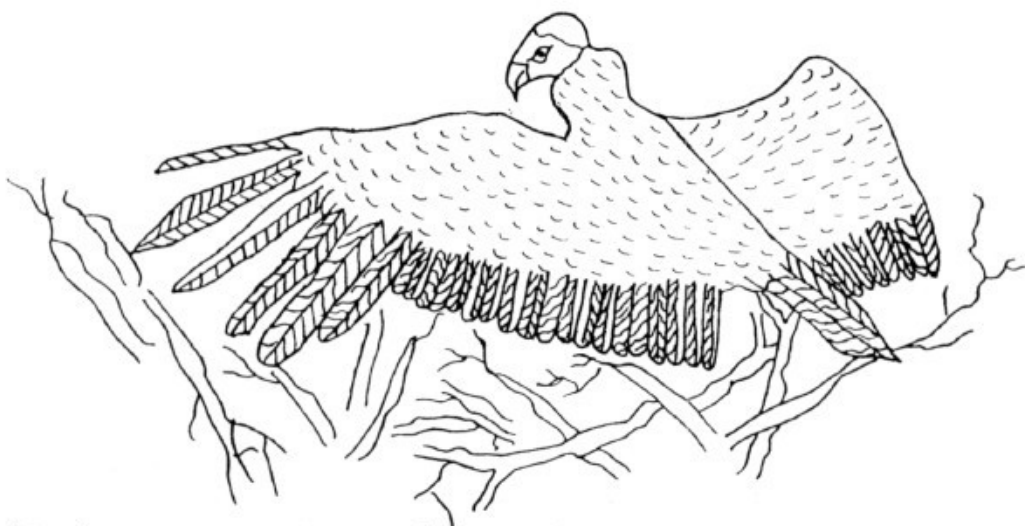

Si tot va bé, als 52 o
54 dies de la posta neix
un pollet desemparat.
Al bec té una dent còr-
nia per poder rompre la
closca,

El poll és alimentat pels
seus pares que foratigen
carn semi-diregida i aigua
per ell.

Al principi és incapaç
d'eixecar-se.

Durant les primeres sis
setmanes un adult
roman sempre assegut
al niu amb la butzeta.

Als dos mesos ja és totalment cobert de plomes. El poll roman
uns dos mesos més al niu, generalment tot sol, preparant-se pel
primer vol exercitant els seus músculs...

ELS SIGNES DEL TEMPS

Ja han passat 20 anys des de l'assassinat legal del jove anarquista SALVADOR PUIG ANTICH. Res no mor del tot si se'n fa memòria. Aquest és l'homenatge- recordatori de Víctor Andreu.

Les nostres plantes

el llorer

El darrer diumenge del mes passat va coincidir amb la celebració del Diumenge de Rams o de Passió, el dia del Ram com deim entre nosaltres, una de les festes més solemnes de l'Església, festa carregada de costums i tradicions que hom la feta una de les més significatives de l'any.

No pretenc parlar de la festa del Ram, - encara que estaria bé que algú fes una recopilació dels costums del nostre poble-, sinó d'una planta que està fortament lligada amb aquesta festa: el llorer.

El llorer, també anomenat llor, és un arbret d'escasa altura que no sobrepassa els 5 metres, té l'escorça llisa i de color gris, les seves branques són erectes i formen una copa molt densa. Les fulles, lanceolades, són d'un color verd fort per l'endret -més verd que el llorer, diu el refrany- i més grogues pel seu envers. Les seves flors, les masculines són grogues, més grosses que les femenines, blanques. La seva floració és a la primavera i el seu fruit, petit, té forma d'oliva i és negre quan ha madurat.

El llorer, *Laurus nobilis*, és l'única espècie de les lauràcies de la nostra flora, si bé és propi de tota la mediterrànea, podria ésser que, als Països Catalans, no hi fos autòcton, ja que s'hi cultiva de temps antic i no es freqüent de veure'l gaire allunyat de nuclis de població.

Les fulles del llorer duen inherent tota una colla de llegendes i tradicions, que han fet del llorer un arbret mític i llegendari, així les fulles del llorer han estat usades com a símbol de la glòria dels vencedors, a l'antiga Grècia i després a Roma fou usat com a corona per recompensar els mèrits guanyats a la guerra o a l'esport; els guerrers romans, quan tenien una victòria important, entraven a la ciutat amb una corona de llorer. La corona de llorer, la donen a poetes, artistes i a tots els mereixedors de glòria i triomf.

També és un arbre beneït: el Diumenge de Rams és costum beneir rams de llorer, a Mallorca anaven a captar flor pel Diumenge de Rams per mitjà de cançons parecudes a aquesta, que bé, pel topònim, podria ésser d'Algaida:

¿Teniu violetes o paumes,
o violes de fasser,
o un brotet de llorer
que no hagueu de mester?
¿O un brotet d'alzina
per no anar a Son Romaguera?

El llorer beneït només manté virtut fins el dia del Ram de l'any vinent, el ram que resta s'ha de cremar al foc de la llar, que, pel fet d'ésser beneït portaria desventura si se'l desconsiderava. Antigament, el hostalers portaven a beneir grans rams de llorer, la quantitat que creien que podrien necessitar pels aguiats de tot l'any. Era tingut com a mal averany, fer curt i arribar al cap de l'any sense llorer beneït.

També és costum penjar llorer beneït a les balconades i finestres de les cases, per protegir-les del llamp; on hi ha llorer, no hi toca el llamp perquè aquest arbre és beneït de Déu, diu l'adagi.

La creença en la virtut conjurativa del llamp atribuïda al llorer, ja estava estesa entre els romans, l'emperador Tiberi era molt poruc d'aquest fenomen atmosfèric i així que s'iniciava una tempesta, es posava una corona de llorer per tal de gaudir-se dels llamps.

El llorer, també, ha estat una planta relacionada amb la mort; així, hom diu que el llorer és un dels arbres preferits per les ànimes dels difunts, que els prenen per estada i s'hi aposenten per tal de viure a la vora dels vius. El costum de plantar llorer vora les cases respon a aquesta creença, que ja tenien els romans; deien que les ànimes dels difunts familiars se soplujaven i vivien als arbres propers, especialment el llorer; d'aquí el costum existent, a molts d'indrets, de llançar la cendra al peu del llorer, record d'un sacrifici funerari i d'una resta de culte als difunts.

Les fulles de llorer constitueixen, a causa de les seves essències, un conegut i apreciat condiment culinari; a la nostra cuina, no hi ha cap escabetx que no vagi acompanyat de fulles de llorer, aquestes, perquè agafin un gust i un aroma més pronunciat se sequen en l'obscuritat.

Com a planta medicinal, les seves fulles són diürètiques, dels fruits se'n treu una mantega que s'usa en fregues contra la paràlisi. L'infús de fulles i fruits, xafats, en oli, dona un liniment, emprat en fregues, contra el dolor reumàtic, l'histerisme i altres afeccions nervioses.

JAUME JAUME OLIVER

L'AJUNTAMENT INFORMA

FAÇANES.

Durant aquest darrer mes s'han duit a terme obres per millorar l'estat de les façanes del col·legi Públic Pare Pou, del quarter de la Guàrdia Civil i de l'antiga peixateria, obres que amb l'ajuda de la Conselleria de Cultura representaran una important millora per a tots els esmentats edificis públics del poble.

CAMINS.

Si fa poc temps vàrem poder donar la notícia de què havíem asfaltat, entre d'altres, el camí de Castellitx des de la carretera de Lluçmajor fins a l'era de Castellitx, aquest darrer mes s'han tapat els clots del troç que va de l'era fins al carrer del Cavallers, aprofitant també per arreglar el Camí de Darrera Ses Vinyes.

En aquets moments analitzam com podem arreglar el Camí de Ca's Brau, que està en molt mal estat i part del de Muntanya.

Aquest darrer mes l'IBASAN, de la Conselleria d'Obres Públiques ha asfaltat el Camí de Son Maiol que condueix a la Depuradora.

CLAVEGUERAM I AIGUA POTABLE.

Aquest darrer mes s'han iniciat les obres d'instal·lació de la xarxa de clavegueram i aigua potable al poble de Pina, així com també dotar-lo d'un pou.

En quant a Algaida, esperam que quan vos arribi aquesta revista ja s'hagin reiniciades, així com també estam mirant la possibilitat d'asfaltar el més aviat possible els carrers que fa temps estan oberts, per evitar sobretot les molèsties de pols i fang. Aprofitam per demanar disculpes per les incomoditats i per donar-vos les gràcies per la paciència demostrada.

Referent a l'aigua potable, el mal funcionament de la bomba del Pou de Son Micola, així com la no explotació encara del segon Pou per part de Cadagua ens ha ocasionat ja durant la passada setmana Santa més d'un mal de cap.

Per part de l'Ajuntament s'han pres les accions oportunes per tal de què tot això es solucioni a través del Consorci d'aigua i la seva empresa concessionària.

Per altra banda també durant aquestes darreres setmanes s'han duit a terme les obres d'instal·lació de comptadors al Carrer del Sol. En relació a aquest tema, l'Ajuntament ha fet arribar la pertinent queixa a l'empresa instal·ladora, per haver deixat part de les escombraries de l'obra damunt s'acera al llarg de la Setmana Santa.

CIRCULACIÓ.

L'Ajuntament ha intentat en diverses ocasions regular la circulació de la Plaça mitjançant avisos i sense emprar cap tipus de mitjà coercitiu, com pareix que els resultats no són gens efectius, no quedarà més remei que prendre altres mesures, tot i en benefici d'una millor utilització per part de tots d'aquella zona, i de conseguir una circulació més fluïda i menys perillosa.

Per altra banda es recorda als més joves, que els vespres s'han de divertir sense molestar a tots aquells que també tenen dret a descansar, seria molt important que ara

L'AJUNTAMENT INFORMA

que ve l'estiu ens proposàssim entre tots que la diversió i la marxa de la nit no fos incompatible amb el descans dels més grans, evitant tot tipus de renous a partir de certes hores.

FUTBOL.

L'Ajuntament d'Algaida i el Club de Futbol Algaida han participat al torneig de futbol Benjamí organitzat pel Consell Insular de Mallorca, celebrat durant les passades festes de Setmana Santa.

Al torneig hi participaren les seleccions d'Eivissa i Mallorca i els clubs Atl. Bilbao i Barcelona.

Al Camp Municipal de Futbol "Es Porrassar" del nostre poble es va disputar el partit entre l'Atl. de Bilbao i la selecció d'Eivissa, guanyà l'Atl. de Bilbao per una ample avantatge.

La selecció de Mallorca va esser la guanyadora del torneig, i a més va guanyar tots els partits que va disputar, el que demostra que el treball que ha realitzat el Consell Insular amb el futbol Benjamí està donant bons fruits.

Els altres Ajuntaments que participaren al torneig varen esser el de Lluçmajor, Llubí, Felanitx i Santanyí.

Al Camp de Futbol "Es Porrassar" actualment es construeix un local social-bar, i també es duen a terme obres per tal d'adequar la xarxa elèctrica que no complia els requisits adients, permetent aquesta millora la instal·lació de nova il·luminació que completarà i millorarà l'existent, obres totes elles en les que hi participa en la financiació el Consell Insular de Mallorca. Fa molt poc temps, darrera la porteria de baix, al costat de les pistes de petanca s'han sembrat arbres, i molt possiblement en poc temps s'iniciïn les obres per dur a terme el tancament de tota la zona esportiva del Camp de Futbol, ja que en Colau, es ferré, ha ofert a l'Ajuntament les reixes i les barres necessàries, de forma totalment gratuïta.

Per altra banda, l'Ajuntament estudia la possibilitat, juntament amb altres propietaris interessats de la zona, de dur l'electricitat al Camp de Futbol de Pina.

És interès de l'Ajuntament millorar ambdues instal·lacions esportives, instal·lacions l'una i l'altra que avui són municipals gràcies a l'esforç de molta gent d'Algaida i Pina.

La millora de les instal·lacions així com la bona feina que duen a terme el Club de Futbol i els pares i mares amb el futbol base, són premisses fonamentals per anar avançant amb aquesta matèria.

CASTELLITX. CERTAMEN LITERARI.

Al moment d'escriure aquestes ratlles, estam a punt de celebrar la tradicional festa de la Pau de Castelletx, amb les no menys tradicionals carrosses i festa damunt s'era, així com també amb l'acte de lliurament de Premis als guanyadors d'enguany de les tres modalitats, poesia, narració curta i glosat del Certamen Literari de Castelletx. A aquesta nova edició dels Premis de Castelletx, s'han presentat l'important nombre de 57 obres.

NOTICIARI

PLUVIOMETRE

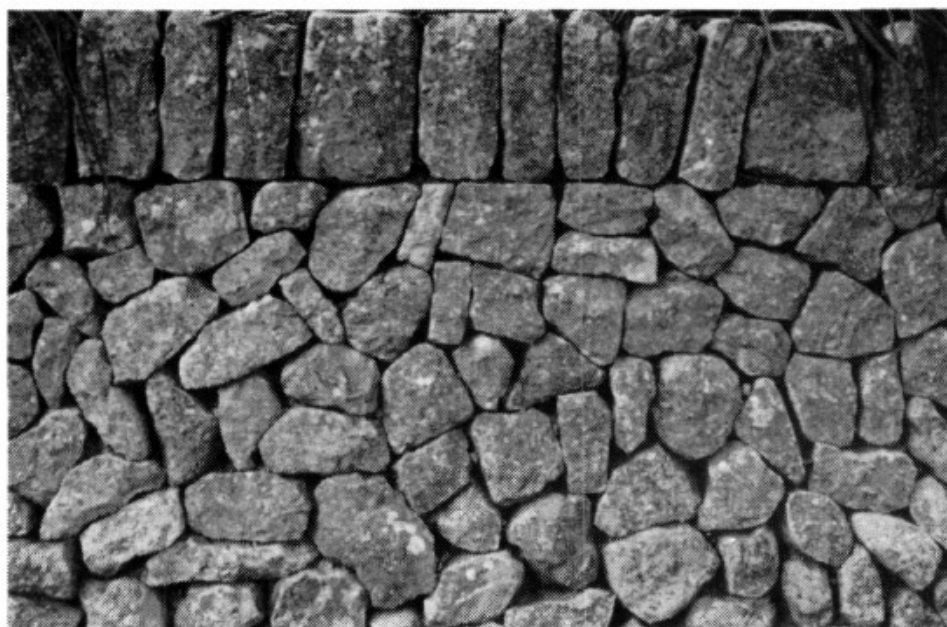
Ja fa massa mesos que aquesta secció del Pluviòmetre resulta depriment. En tot el mes de març han caigut 16'8 litres, una misèria. Ha estat un mes esplèndid pel que fa a sol i temperatures, però pèssim si pensam en l'aigua que necessitam. I el mal és que d'aquí a l'estiu no sembla que es pugui solucionar res.

PARROQUIA DE SANT PERE I SANT PAU

Tots els diumenges de maig a les sis de l'horabaixa hi haurà Mes de Maria i Missa a la Pau, amb predicador extern.

ACTIVITATS DE PUIGSERVER JANER

Després de l'èxit obtingut a Bergamo (Itàlia), l'artista pintor Puigserver Janer participa a una col·lectiva organitzada per la revista "Panorama de las Artes" que se celebrarà del 15 al 30 d'abril a la Galeria CATALONIA de Barcelona. És una exposició oberta a totes les tendències i s'hi pot participar amb tres obres. Les de Puigserver Janer són: Bodegón con flores, Olivos de Pollensa i Camí des Teix.

L'Agrupació fotogràfica d'Algaida es manté, afortunadament, activa. L'altre dia feren una sortida pel redol d'Albenya; la fotografia de **Jerònia Pou** capta tota la bellesa de les parets atàviques, que són allà per a mostra de qui vulgui aprendre la lliçó.

L'ESPLAI INFORMA

L'Esplai Burot d'Algaida, com cada mes, vos vol informar de les activitats que hem fet i de les que tenim preparades.

Els dies 5 i 6 de març es va dur a terme al Saló d'Actes de "La Salle" la XVII mostra de cançó infantil. El grup d'Esplai hi va participar per primera vegada des que ens hem tornat a adherir al GDEM; feia deu anys que no hi participàvem. Va esser una experiència molt agradable i profitosa on els al.lots varen interpretar la cançó "Ajudem a la natura". Una cançó composta p'en Bernat, monitor de l'Esplai, i lletra d'en Tomeu Salas. Des d'aquí volem agrair l'ajuda que ens va donar en Tomeu. Un monitor de l'Esplai, en Ricard, va presentar la mostra i, per cert, ho va fer molt bé.

Durant aquest mes hem anat preparant el llibre on contam la història de l'Esplai des del principi, ara fa uns vint anys, fins al final. Aquest llibre el realitzam els monitors conjuntament amb la Biblioteca Municipal d'Algaida. També volem agrair la col.laboració dels antics monitors que ens varen ajudar a preparar el llibre. El Dia del Llibre exposarem aquesta obra en qüestió i una revista elaborada pels al.lots de l'Esplai.

Els dies 6, 7 i 8 d'abril anam d'acampada al Puig de Santa Llucia (Mancor); el mes qui ve vos contarem com ha anat.

Si voleu comprar camisetes de l'Esplai, el dia de la Pau ho podreu fer a un preu bastant econòmic. Vos agrairíem la vostra col.laboració i participació amb l'esplai, ja que és un entreteniment i un bé pels al.lots del poble d'Algaida.

A l'Esplai intentam educar els al.lots d'una manera que respectin la natura i els seus companys. També els ajudam a tenir un bon esperit de creació i que no tot sigui mirar la televisió i jugar amb les seves maquinetes que tan de moda estan ara.

Au, idò: això és tot el que vos havíem de dir. Que vos surtin bones ses panades i es robiols i que passeu unes bones festes de Pasqua.

ELS MONITORS

LES NORMES SUBSIDIÀRIES D'ALGAIDA

A un any de les properes eleccions municipals, l'aprovació definitiva de les Normes Subsidiàries segueix essent l'assignatura pendent del nostre Ajuntament.

Després d'un començament esperançador, i tot i comptar amb un ampli consens respecte de la voluntat de tots els grups municipals de dur-les a terme, la seva tramitació no és tan àgil com caldria esperar.

Per una part, està demostrat que l'elecció de l'equip redactor, encara que compta amb una considerable compensació econòmica de més de 9 milions de pessetes, no és del tot encertada. Cal recordar que la seva contractació fou recolzada per tots els grups polítics llevat dels Independents.

El fet és que, per part de l'equip redactor, no hi ha hagut propostes de qualitat que permetin donar un bot endavant en matèria urbanística. Així i tot, per part d'alguns grups municipals hi ha hagut ganes de fer-ho bé i s'han donat idees a l'equip redactor.

Però el que preocupa és que manquen propostes creatives i sobretot innovadores que superin la simple alineació de carrers, la seva amplada o l'obertura d'altres de nous que estan en el cap de tots.

Es aquí on vull donar el crit d'atenció i la veu d'alarma, per tal que les Normes siguin qualche cosa més que una delimitació del casc urbà i el seu corresponents traçat de carrers. Cal despertar-se i entrar en debat, donar un fort impuls creatiu, esser coratjosos, fer participar el poble, programar debats, saber què en pensen els empresaris, estudiar els projectes dels promotors, si manca una zona industrial, si hem d'aprofitar la proximitat amb Ciutat o, entre altres coses, si hem de programar una zona comercial prop de la carretera.

Ara més que mai fa falta un impuls i que els grups polítics no tinguin por del que diran, de les crítiques, tenint en compte que estam en fase d'avantprojecte. Cal deixar-los que ho intentin i, si s'equivoquen, el poble, amb les seves al·legacions, ja els ho corregirà.

Començam a sortir d'una greu crisi econòmica i a les nostres Illes l'any passat ja vàrem tenir un creixement positiu de PIB de l'1'3 enfront del -1'3 de tot l'Estat.

Cal crear les condicions necessàries, tant a nivell de comunitat com de poble, perquè quan la recuperació sigui un fet ens trobi en disposició d'aprofitar-ho: la qüestió urbanística serà tema prioritari per als futurs inversors.

Per tot això cal esser decidits (pobles del nostre costat ho són) i pensar que els anys del "tot val" i les aberracions urbanístiques han passat. Les noves inversions es fan d'acord amb el medi ambient, i no es concebeixen fàbriques que atemptin contra la natura, ni és possible programar carrers de tres metres o edificis de 50 plantes ni créixer sense les dotacions de serveis necessàries (zones verdes o esportives).

En definitiva, cal decidir-se. Després de tants d'anys el poble necessita una normativa urbanística que defineixi el futur econòmic del nostre poble.

PINA

CLAVEGUERAM: Ja estam bé de ple dins el "llo" que suposa fer síquies pels carrers del poble. No hi estam avesats a veure l'asfalt alçat, amb pedres, clots i pols per dins els carrers del poble, ja no ens recordam dels carrers que hi havia abans sense asfaltar; i és que ara l'asfalt és tan net, ni clots, ni pols, ni fang. Però ja sabem que totes les millores costen i, tant si volem com si no, haurem de tenir un poc de paciència i aguantar tot el desgavell que suposen les síquies obertes: mal caminar, mal aparcar, pols, tremolor, renou, fang i alerta a no ensopegar o caure amb la bicicleta. Esperem que valgui la pena tenir les aigües brutes i netes. I, ara que deim això, ens ha arribat a les orelles que després d'haver posat les tuberries no hi ha res més previst; creim que és mal de creure, però això diuen: les tuberries de les aigües brutes arriben a la font, i finis. Allà s'acaba la història, no està previst a on han d'anar, és a dir, no està concretada la construcció de la depuradora.. Ja deim que això és el que la gent diu pel poble; si fos així, creim que seria una falta grossa de previsió. Insistim que és mal de creure, però n'hem sentit més d'un que ho deia. El que sí que esperam és que les síquies es facin de la manera més ràpida possible i provocant les mínimes molèsties a la gent. El poble ho agrairia de debò.

BOTIGA I FORN: Com sabeu, aquests dies passats a Pina s'ha tancat una botiga, "Sa Botiga Nova", per jubilació de la madona. Desitjam a madò Margalida que ara que no estarà fermada a l'horari del públic pugui gaudir d'una ben merescuda jubilació.

A en Jordi Oliver de "Can Xiscos" ja li queden també pocs dies de fer el pa pels pineros i "domingueros" ja que també aquest mes d'abril se jubila. Però el forn no tancarà, el durà un porrerenc, i el poble podrà continuar tenint pa fresc cada dia.

En Jordi va sortir l'altre dia al diari "El Día" amb una foto i unes frases seves. Era en un reportatge on es tractava la problemàtica dels forns de llenya, anomenats "morunos", ja que la normativa sanitària del Mercat Comú Europeu prohibeix aquests forns. El forn de Can Xiscos fou construït pel pare d'en Jordi fa més de cent anys, i ell va començar-hi de ben jove a fer-hi feina; són dues generacions fent pa de llenya (ja enteneu el que volem dir) pels pineros. Cada dia diu que fa uns 90 pans morenos i diu que el secret per fer un bon pa és "molt de llevat i poca llevadura" i tovar mitja hora i emprar farina mallorquina. Diu que aquests forns són bons, però donen massa feina i es poden coure pocs pans en cada fornada. I encara que a la gent li agrada molt aquest pa és inevitable que desapareixi perquè duen feina i són pocs rentables; i a més ara s'hi afegeix la normativa sanitària.

XESC OLIVER

E S R E S T A U R A N T " S F S P O V E R S "

Quan se sol ennigular
moltes vegades llampegua
però si es grec se carrega
moltes vegades plourà;
baix de Son Perot hi ha
un bossí de pomerar
i són quatre o cinc que n'hi ha
que allà apleguen mal d'esquena;
no arriba a mitja dotzena
es que hi van per treballar
però a s'hora de dinar
sempre són una vintena;
aquesta feina no espenya
i són bons de convidar,
i llavors en acabar
el Madrid sol repinyar
i el Barcelona mossega;

són igual des galls de brega
que no volen afluixar,
i creu que desbarats n'hi ha
mig calents i panxa plena.

Sa cosa no és molt segura
qui ha fet aquest paquet,
dau sa culpa a n'en Campet
que també en fa qualcuna,
s'entén des sol i sa lluna,
però de vinya en té una
que sempre fa bon vinet
i si en du un barralet
sempre fa bona mesura
i sa medicina és segura
per l'homo que va un poc fred.

UN AMIC VOSTRO

En Tòfol està trist

Pere-Joan Oliver i Oliver

Quan el vaig veure amb aquella mala cara vaig pensar que no estava bo. -Tòfol, que et passa res? -No, no em passa res, però estic malalt. -Com s'entén això? -Ara t'ho explicaré: Tu saps lo molt que m'agrada llegir. També saps que s'Última Hora fa molt de temps que cada diumenge treu un fascicle de sa Gran Enciclopèdia de Mallorca. Per cert deus conèixer es director. No ets d'Algaida, tu? Ell també ho és. Li diuen Fullana i es veu que en sap un bon raig d'això de lletres i històries, m'agrada molt.

Com que tenc tantes feines, m'he anat retrassant i ara ja duc més de dos anys de retard. Quan puc, en llegesc dues o tres de cop i així procur posar-me al dia. Aquest dematí n'he agafat una i m'he posat a llegir s'article de n'Enrique Lázaro, un que sempre escriu amb conya.

Tot d'una he pensat que m'havia equivocat de revista i que n'havia agafat una de recent, perquè parlava de sa guerra de Iugoslàvia. Ha mirat sa portada, i no: era des gener de 1992. I fent memòria me n'he adonat que fa més de tres anys que per allà es peguen bufetades de bon de veres. S'article d'en Lázaro conta com afusellaren tres soldats croates i un correspol sal espanyol. Però aquest periodista afusellat ho conta prenent cafè al Bar Cristal. Diu que es tres croates quedaren morts i a ell el posaren dins un camió i va quedar quiet amb es cap baix. No va sentir res. S'havia tapat els ous amb les mans perquè va pensar: si em peguen aquí, les passaré putes.

Acabant el segle XX, jo, la veritat, no entenc aquesta barallera. Quan érem al-lots, devers l'any 34 o 35, també jugàvem a guerra: eren unes guerres a pedrades i casi sempre en

quedava qualcun d'esgalabrat. Els bandos eren els barris de Palma i noltros érem es des Colisseu, que sempre ens barallàvem amb Sos Hostalets i sa frontera natural era sa via d'es tren d'Inca. Allà ens posàvem, pedrada ve pedrada va, fins que es que tenia més ferits fugia, o ens cansàvem i ho deixàvem anar. Per anar al cine Doré, no hi podies anar totsol, perquè si et trobaven, et ventaven de valent.

Una vegada n'hi havia un que nomia Cifuentes i va trobar un orinal vell i se'l posà pes cap com si fos un casc de guerra; anava tan ufanós que no s'amagava gens i tantes de pedres li pegaren a s'orinal que quan acabà sa batalla i el se va voler treure no va poder de cap manera perquè es cap se li havia inflat i no li sortia. Quan arribà a caseva i sa mare l'afinà, casi se va acubar. Debades estiraren, ella i un parell de veïnades, però com més estiraven manco sortia, més mal li feia i més cridava.

No va quedar més remei que dur-lo a sa Casa des Socorro, a sa Plaça de Santa Eulari, allà mateix on encarà està. En aquell temps sols no trobaven taxis, com ara quan plou. N'hi havia uns que es deien Davis, o David, que varen desaparèixer i no n'he vist pus. Però si circulaven pocs taxis, també corrien pocs duros, per Can Cifuentes. Així que sa mare el va agafar, li embolicà es cap amb una tovallola neta i es posaren dins es tramvia dels Hostalets. Sa mare, tota nerviosa, desirià li arribava qualche clotellada ben sonora, i en Cifuentes brama que brama, i sa gent la reprenien i li deien: Mirau, pobre nin! A més a més que té mal pes cap, encara li pegau. Arribaren; no sé com li tragueren s'orinal, i supòs que encara el guarda com a trofeu.

Allò eren batalles i no això de Iugoslàvia.

No n'hi va cap de nin que es vespre no romangués a caseva. Qualque braverol en es front que se curava amb un poc de saïm vermell o qualque trenc que es tancava amb aigua oxigenada o tintura de iode. Tot això no ho entendrien aquests nins iugoslaus que feren es cuc de s'orella malalt als seus pares perquè els deixassin anar a jugar un poc pes carrer. Encara no feia molt que jugaven quan una bomba els va fer trossets. Tampoc no ho entendrien aquelles persones que compraven pa en es forn o queviures en es mercat i en quedaren més de cinquanta morts i més de cent de ferits. I repassant els fets de tres anys enrera, només trobam sempre lo mateix: nins i vells morts, i dones, joves o velles, mortes o violades. És una manera de fer desaparèixer una raça. Si matam lo jove i lo vell i lo que neixi, és tot bort, ja tenim lo que volíem.

Fam, molta fam. A Mostar no tenen llum ni aigua ni menjar ni monedes ni tendes ni hotels ni taxis ni casi cotxes particulars ni tan sols estraperlo. Res de res. Malviuen de s'ajuda humanitària que pugui arribar de fora. A Sarajevo tenen un poc més, però un ou val 300 pts; un quilo de cebes 425 pts; una botella de vi corrent 6000 pts. Ja s'han acabat es cans pes carrers, i quan arriba un poc de carn la paguen a 5000 pts es quilo.

I tot això, per què? No ho entenc de cap manera. Ja ho diu n'Arturo, és periodista: És més bo de fer contar-ho que no analitzar-ho. N'Enrique Barón, un dels nostres excelsos polítics, diu amb gran saviesa: Tot és per mor d'una nacionalitat excloent. Nacionalisme desbocat, diu un altre. I llavors es queden tan tranquils. Cada qual que pensi lo que vulgui. Hem de pensar que els Balcans varen ser sa línia de divisió entre s'Imperi turc i s'Austro-hongarès. Sarajevo encara no fa cent anys era turca. Moros que es cristianitzaven; cristians que es feien turcs. Un que anava cap aquí, s'altre cap allà, i vengua guerres. Pobles arrassats, dones violades, collites cremades, gent morta. I quan uns acabaven, començaven els altres, perquè ningú vol quedar enrera.

Recorda que pel problema dels servis va esclatar sa primera guerra mundial. I durant sa segona, tant els ustatxis croates com es xetniks serbis en feren de grosses. Pensa que a cada casa trobam un repadri degollat pels turcs o un padri mort a ses trinxeres de l'any 14 o un pare afusellat pels alemanys, els ustatxis, els xetniks o els partisans. I de fa tres anys, una germana violada pels servis, o un fill torturat pels croates o un cosí fet bistecs pels musulmans.

I amb tot això, Europa, muda. Reunions, juntes, gent molt mudada; bons abrics de pell, cotxes ben lluent i ben llargs, però remeis efectius, cap. Es veu que no era rentable i tant europeus com americans, res de res. A altres llocs, per molt manco, s'havien lliurat a trompades. Ara, a la fi, els han donat un "ultimatum": si no vos aturau, vos pegarem. Això, segons Na Thatcher (la "dama de ferro" anglesa) fa més de vint mesos que s'hauria d'haver fet, i no ara. Ja veuràs com ja serà tard. Entregau s'artilleria pesada. I si en tenien 500, de canons, en donaren deu i amagaren els altres.

I lo més curiós de tot són es russos. No deien ni piu fins que la cosa anà en sèrio. Tot d'una varen dir: jo en jug. I es presentaren amb uns 400 cascos blaus que foren rebuts com herois. Els donaven tabac i vodka que ells agafaven amb cara de no entendre res de lo que passava. Com entens això, si aquests russos sempre havien enfrontats amb aquests pobles?

Això no anirà bé. T'ho dic jo. I si no, mira es diaris des darrers dies. Dia 24; cau sa primera bomba a Sarajevo, després de s'ultimatum. Es musulmans acusen es serbis. Aquests diuen que no en saben res. Es cascos blaus no saben qui ha disparat, però això sí: investiguen. I d'aquestes investigacions lo únic que treuen en net: 66 emplaçaments de peces d'artilleria sèrbia que no sabien. Dia 26, 5 morts i 16 ferits per una bomba a un hospital musulmà de Maglaj. Es musulmans ataquen com no ho havien fet mai a Bòsnia

central. Almenys dos nins morts i no se sap quants de grans. A altres llocs segueixen els bombardejos, però sense morts. Dia 27: sa treva musulmano-croata, que començà dia 25, s'ha rompuda a diversos indrets. Tots es donen sa culpa, però ningú no en sap res. Això sí: tots estan d'acord que eren bombes petites. Perquè, com que varen entregar es canons de casta grossa, ara només en tenen de petits, i també pistoles, fusells i mala llet, que també mata.

Escoltant sa ràdio avui dematí, en del Olmo li demanava a una dona que va sobreviure a l'odissea dels camps de concentració alemanys: vostè, que va viure es judici de Nuremberg on es jutjaren i condemnaren es caps nazis com a criminals de guerra, creu que es podria repetir avui i jutjar com a criminal de guerra en Milosevic, cap des croates? Aquella dona va contestar: No és possible un judici com aquell. Aquí oficialment no n'hi ha de guerra. I ningú no ha guanyat ni ningú no ha perdut. De totes maneres, digué, pens que encara més criminal de guerra que aquest és es serbi, es Radovan Karadzic. Aquest sí que n'ha fetes de grosses!. Ningú no va parlar de n'Alia Izetbegovic, es musulmà, però és de suposar que, posat dins es mateix bombo, no faria gens de mal paper.

I per si tot això no ens bastàs, en ve un altre de periodista que ens diu que tant els uns com els altres fan bon ús de ses tècniques de propaganda i mentides.

Així, aquestes 68 persones mortes en es supermercat de Sarajevo. Sa versió de sa televisió de Belgrad diu: Mentida, es morts musulmans eren falsos; eren vius maquillats. Es diu que han arribat a disparar contra sa seva gent per donar sa culpa als altres. Que s'han inventat matances que mai no han passat. Que s'han multiplicat per mil es nombre de violacions, etc. etc. Pura tècnica propagandística des ministres nazi Goebels a sa darrera guerra mundial.

Quan va arribar aquí, en Tòfol tremolava de cap a peus; els ulls li espietjaven i per ses commissures des morros tenia unes gotes de sabonera blanca. Jo l'escoltava i callava. I quan de sobte va quedar mut, es va establir un silenci espès que el podien tallar. Va passar no sé quin temps i llavors tots dos alçàrem es cap; mos miràrem sense dir res, moseixecàrem de sa cadira, sortírem en es carrer i mos n'anàrem cadascú a ca seva, cap baix, com si estiguéssim empegueïts d'haver de viure en aquest món.

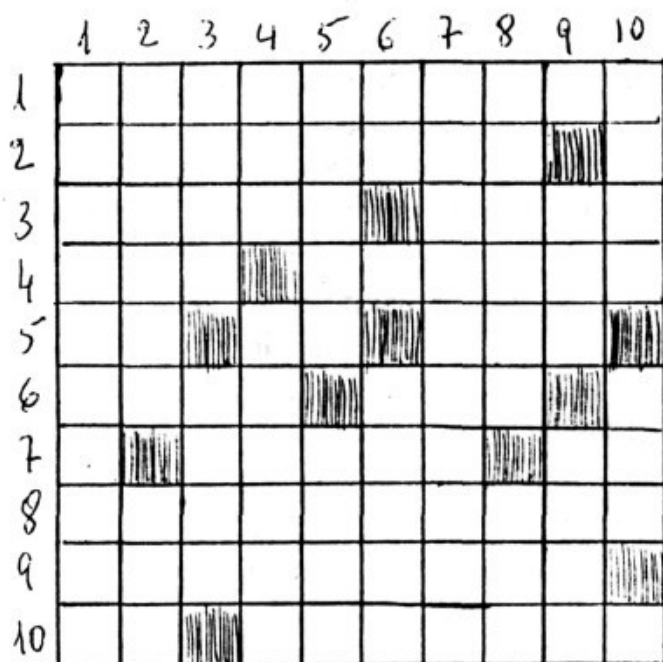
I per què tothom callava i ningú ni deia res? Per lo mateix que callaven ses potències europees els anys 37,38 i 39 davant lo que passava a Alemanya. En Pius XI va condemnar en una Encíclica el nacional-socialisme, i l'any 1929 firmà amb Mussolini els acords de Letran. Però en Pius XII es va fer es sord davant els avisos que li donaven de lo que passava. Molts de marcs del III Reich arribaven al Banc Ambrosià del Vaticà.

Jo no som qui per jutjar i no ho faig. Però si llegim un poc o escoltam persones culte, historiadors o científics, mos enteram de coses que més valdria no sebre.

Sa història també diu que si a Hitler li haguessin aturat es peus abans de guanyar ses eleccions que li donaren es poder, els seus opositors alemanys s'haurien fet forts i res de lo que va passar hauria succeït.

Ningú no va dir res, i quan volgueren va esser massa tard i ja no pogueren piular.

PASSATEMPS

Horitzontals: 1. Fabulosa, llegendària. 2. Singular, insòlit. Hidrogen. 3. Mètode, sistema. Situat, col·locat. 4. Única. Fien, confien (al revés). 5. Nota musical. Interjecció de dolor (al revés). Domini, senyoria. 6. Repeticions, ressons. Tret, descàrrega. Fòsfor. 7. Nitrogen. Part posterior del cartutx d'una arma de foc (al revés). Pronom personal. 8. Munions. 9. Concurrències. 10. Nota musical. Varietat de fucsina que tenyeix de color vermell porpra.

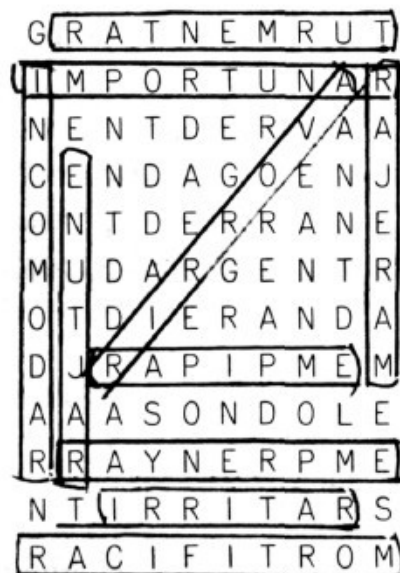
Verticals: 1. Gegantí, enorme. 2. Càustic, mordaç. Festa de desfressos. 3. Dèspota, dictador. Eduardo..., polític espanyol assassinat el 1921 (al revés). 4. Organització Geriàtrica Mundial. Afecció causada per fongs (al revés). 5. Planta enfiladissa llenyosa. Extensa, dilatada. 6. En quin lloc. Punt cardinal. Golafre, llépol (al revés). 7. Vaporitzaré, sublimaré. 8. Cridi, canti (al revés). Conjunt de normes per unificar tamanyes en totes les aplicacions industrials. 9. Cent. Ni meu ni seu. Qüestionari. 10. El dia proppassat. Secreció, icor. La primera de totes.

Les solucions als mots encreuats les trobareu a la pàgina 29.

FERTSULLI
DAFAMATRE
AIDRINAEX
DISNSRNP
EGATNGDUE
LLAIHIHTL
BOASQNUAL
ARNESEGTE
TISARRIIN
OOEMINENT
NSSCADAAD
IRCELEBRE

Sopa de lletres

Es tracta de localitzar deu sinònims de "famós". Amb les lletres que vos sobrin llegireu els primers versos d'una cançó popular.

Solució a la passada sopa de lletres: Una vegada eliminats els deu sinònims de "molestar", podeu llegir: "Gent de Randa, gent de Randa, / gent de Randa són dolents: (Mal los caiguessen ses dents / la mitat per cada banda).

Pàgina de l'Església

JESÚS MOR A LA CREU.

En certa manera, ja no ens podem admirar de res, ja que ha succeït allò que era més impensable: el Fill de Déu ha mort, el seu cos està penjat a una creu. El nostre pensament esclata i es fa mil bocins quan s'atreveix a pensar el terrible esdeveniment d'un Déu crucificat. Només els ulls de la fe ens deixen entreveure alguna cosa d'aquest misteri. Deixem que Pau ens guiï, ja que ell va tenir el gran do de penetrar dins el cor de Déu. L'apòstol Pau ens diu que Jesús va morir per nosaltres quan encara érem pecadors. Així Déu ens demostrà el seu amor.

La creu és un misteri d'amor. Jesús mort a la creu, és la gran manifestació de l'amor infinit de Déu per la humanitat, tota ella pecadora i digne de condemnació.

Jesús crucificat, és un llibre obert on estan exposats els tresors de la saviesa més profunda. El llibre de la creu ens parla de Déu i de l'home. En ell llegim en lletres grosses: Déu és amor. L'home és estimat per Déu amb un amor sense límits.

Si el Fill de Déu m'ha estimat i s'ha lliurat per mi, també noltros li hem de dir: jo me don a tu, ja no vull viure més per mi mateix, sinó per tu que per mi has donat la vida.

GRUPS DE PROCÉS DE FE D'ALGAIDA

JESÚS HA RESUCITAT

El silenci de Déu mai no ha estat tan profund ni tan escandalós com en el Calvari. El Pare guardava silenci mentre Jesús moria dins el dolor i la ignorància més gran. És que Déu d'ha adormit?. O és que Déu no és Déu?.

És que Déu estima com a Déu i actua com a Déu. Jesús moria i el Pare guardava silenci, però l'herba no va créixer damunt el sepulcre de Jesús. El Pare va rompre el seu silenci i va realitzar la gran obra que esperaven els segles: la resurrecció de Jesús i la renovació de l'univers. Aquesta nova creació, el Pare la va realitzar mitjançant l'Esperit Sant.

Jesús tenia tota la raó en predicar el Déu amor sense l'imits. El Pare li ha donat la raó en front dels seus enemics perquè l'ha resucitat d'entre els morts. El sacrifici de Jesús na ha estat estèril. La resposta del Pare a l'entrega del Fill ha estat la resurrecció i la vida del món.

El dia de Pasqua l'Esperit Sant, sense deixar de ser Esperit Sant, es va convertir en Esperit de Jesús resucitat i l'Esperit porta el món al Pare. Ja no tenim dret a pensar sobre noltros mateixos, sobre la humanitat i sobre el món en termes de pessimisme, desànim o desesperança.

No tenim dret a pensar en termes de pessimisme?. Els milions d'innocents que moren de fam, la guerra, el càncer, la sida, l'angoixa i la frustració de tantes persones ens autoritzen a no parlar en termes de pessimisme?. I en el Calvari, hi havia res que donàs a entendre que la darrera paraula per Jesús era la vida nova, plena, gloriosa, immortal?. Jesús a la creu va esperar contra tota esperança i la seva esperança no va ser defraudada.

El nostre destí no és igual, però sí semblant al de Jesús.

Perquè Crist ha resucitat, noltros, tu i Jo, la humanitat i el món material no estam cridats a la destrucció i la ruïna sinó a la nova creació, aquella plenitud on Déu serà tot en tots i en totes les coses. Llavors ja no hi haurà cap classe de mal, Déu mateix eixugarà totes les llàgrimes dels nostros ulls.

Però atenció: la nova creació ja ha començat a despuntar. Entra dins la profunditat més profunda de tu mateix i escolta la paraula del Resucitat, que amb veu ferma i suau te diu: Encara que estiguis fet pols, encara que te trobis dins el desert més àrid o dins l'abisme més profund, no tenguis por, creu, confia, deixa que el meu Esperit Sant comenci a resucitar-te. Tira enfora la teva manca de fe, posa't confiadament dins les meves mans i treballa perquè els homes siguin més feliços. Si fas això, faràs l'únic que realment val la pena fer.

GRUPS DE PROCÉS DE FE D'ALGAIDA

MOVIMENT

DEMOGRÀFIC

NAIXEMENTS

Francesc Pujol Mulet. Va morir dia 8 de març a l'edat de 89 anys.

Joan Garcias Oliver. Ens deixà dia 26 de març als 74 anys.

Maria Verger Fullana, filla de Sebastià i Antònia. Va néixer dia 10 de març.

Maria-Magdalena Nadal Urrea, filla de Bartomeu i Antònia. Va néixer dia 15 de març.

Francesc Garcias Fullana, fill de Manuel i Joana Maria. Nasqué dia 22 de març.

ESPORTS

FUTBOL

Benjamins

L'equip dels més petits està jugant la segona fase del campionat swl Consell Insular dins el grup "Consolació A" amb una participació molt bona ja que després de quatre partits va primer imbatut, cosa meritòria en aquesta fase donada la igualtat dels equips participants.

Felanitx-Algaida 2-2

Algaida-Avance Artà 1-0

Algaida-Vilafranca 5-2

Montuïri-Algaida 2-3

També hem de fer constar que el Divendres Sant es va disputar un partit de benjamins al camp d'Es Porrassar dins el torneig anual del Consell Insular entre la selecció de benjamins d'Eivissa i l'Atlètic de Bilbao que juntament amb la selecció de Mallorca i el C. F. Barcelona són els participants d'enguany. La superioritat del Bilbao sobre els eivissencs fou total i guanyaren per un 8-0 que no necessita cap comentari.

Infantils

Durant el passat mes de març l'equip dels infantils ha jugat pocs partits per mor del calendari i de la retirada d'altres equips, els resultats no han estat bons, però és digna d'elogi la disposició d'aquests al.lots de cara a l'esport.

Algaida-Barracar 3-1

Felanitx-Algaida 6-1

Porreres-Algaida (aplaçat)

Cadets

L'equip dels cadets, entrenats p'en Guillem Nicolau "Palomo", està duent una més que meritòria campanya malgrat la classificació (són quarts per darrera) l'equip juga bé, ha aconse-

guït un bon nivell de disciplina dins el camp i esperam que si continua així pugui llocs dins la classificació.

Algaida-Felanitx 2-5

Escolar-Algaida 5-1

Algaida-Colònia 3-4

Primera Regional

Abans d'entrar en els resultats del primer equip hem de fer menció de la frenètica activitat de la directiva, ja sigui fent feina pels diferents equips, ja sigui pel camp ajudant a la iniciativa de l'Ajuntament per dotar el poble de més i millors espais esportius.

Pel que fa a l'actuació de l'equip de Primera Regional, molt bé. Però (sempre tenim s'emperò) darrerament els nirvis o l'actuació contrària dels àrbitres han debilitat l'equip i han frenat la bona línia que duia.

Esperam que al final de campionat es recuperi la bona imatge de l'equip d'en Tòfol Ors.

Algaida-Barracar 5-1

Sta. Eugènia-Algaida 2-2

Algaida-Independent 2-2

Escolar-Algaida 1-0

BICICLETES

Dins el programa de promoció turística "Un hivern a Mallorca" el passat 19 de març es va celebrar una etapa amb la col.laboració de l'Ajuntament i del club "A poc a poc" d'Algaida.

Destacam la bona actuació del nostre paisà Jordi Salas, que acabà l'etapa en quart lloc, amb corredors estrangers copant els primers llocs.

Parlant d'en Jordi, hem de dir que enguany en aquest començament de temporada està amb molt bona forma,

Equip infantil de l'Algaida. Temporada 93-94

destacant en casi totes les carreres en què participa juntament amb el seu equip Cicles Gomila i dins la categoria amateur.

Recordam que a la carrera que es disputarà a partir del 24 d'abril i fins al 13 de juny "Pla de Mallorca 94" la relació de corredors del "Poc a poc" són:

Bartomeu Ballester

Rafael Perelló

Tomeu Salas

Antoni Abrines

Joan Bauzá

Antoni Mudoy

Bartomeu Ribas

Pep Garcias

Biel Mas

Tomeu Ferragut

Entrenador: Guillem Miralles

Mecànic: Guillem Llompart

Cotxe material: Miquel Ribas

Tomeu Salas

Equips alevins

Dretes: Algaida A: Magdalena Fullana, Francisca Fullana, Cati Cerdà, Laura Ferragut (capitana) Magdalena Maya, Carmen Linares.

Acotades: Algaida B: Ca. Ma. Andreu, Ma. Antònia Capellà, Cristina Farrús, Yolanda Andreu (capitana), Ca. Ma. Farrús.

ESPORT ESCOLAR

Voleibol unificat

Les jugadores cadet, tocades per una sèrie de lesions, han perdut dos partits més i s'han esfumat quasi totes les possibilitats de jugar el campionat de Balears ja que sols s'hi podrà accedir guanyant tots els partits que són 4 i esperar a veure les possibles caramboles que es produeixin als altres partits i si el nombre de sets guanyats i perduts ens afavoreix o no; s'ha complicat molt. No obstant això, no ens hem de preocupar ja que no es pot lluitar contra les lesions que darrerament ens han afectat.

S. Josep Obrer-Algaida 3-1

Algaida-Velozport Palma 3-0

Algaida-Rafal Vell 2-3

Les jugadores que sí mantenen el seu bon nivell de joc són les infantils federades que segueixen al capdavant de la taula classificatòria sense perdre ni un sol partit en tota la temporada, demostrant que

és l'equip més fort de Mallorca i un candidat a jugar la final de Balears. Esperem que les lesions no ens afectin com a les cadets i puguem seguir jugant tan bé com ho hem fet fins ara.

Algaida-Sa Pobla 3-0

Algaida-Corpus Christi 3-0

Rafal Vell-Algaida 0-3

Algaida-Son Servera 3-1

Voleibol de promoció

Tots els equips del C. V. Algaida s'han classificat a la comarca per jugar la final de Mallorca els mesos d'abril i maig. Tot un èxit pels joves jugadors i jugadores del nostre poble.

Infantil masculí: Després de perdre 1 a 3 amb el Porreres i 3 a 2 a Vilafranca s'ho jugaven tot a una carta en el partit Algaida-Vilafranca que es va guanyar per 3 a 0 i l'Algaida va quedar segon classificat a la comarca podent accedir així al campionat de Mallorca que es farà a Son Servera els dies

29 d'abril (semifinals) i 6 de maig (finals). Lliga dels 9 millors classificats a les comarques de Mallorca.

Infantil femení: Les joves jugadores han obtingut victòries rotundes sobre totes les seves rivals i han quedat campiones de comarca amb aquests resultats: Algaida-Vilafranca 3-0
Petra-Algaida 1-3
Vilafranca-Algaida 1-3
Algaida-V. de Montissson 3-2
Porto Colom-Algaida 0-3

Jugaran les finals a Muro els dies 20 de maig (semifinals) i 27 de maig (finals) en 3 grups de 4 equips a una lliga tots contra tots: els 12 millors equips de Mallorca.

Aleví femení: Tenim 2 equips (Algaida A i Algaida B) i han quedat 1er. i 2on. classificats comarcals i jugaran les finals a Alaró els dies 21 i 26 de maig amb les mateixes condicions que les infantils.

Banjamí femení: Com a cam-

piones de comarca l'equip algaiddí jugarà les finals de Mallorca a Alaró els dies 23 i 30 d'abril també dins un total de 12 equips.

Iniciació femení: Com que a Mallorca no hi ha equips d'iniciació, les valentes ninetes de segon curs lluitaran a les finals de Mallorca en la categoria superior (benjamí). Veurem què podran fer enfrontades a nines que tenen dos anys més que elles.

Andreu Gelabert, seleccionador de Balears infantil i cadet femení. Per quart any consecutiu, l'entrenador algaiddí ha estat nomenat seleccionador balear pel President de la Federació Balear de Voleibol i pel Director de l'Escola Balear de Voleibol. El proper dia 24 d'abril començaran les concentracions infantils per seleccionar les millors jugadores que participaran a la concentració nacional

que es fa durant l'estiu a la Península. El mes de maig ha d'anar a Menorca i Eivissa a fer una valoració de les jugadores d'allà. En quant al campionat d'Espanya cadet femení es prepararà de cara a la temporada 94-95. Enhorabona, i a seguir dirigint aquests nins i nines d'Algaida que tants d'èxits donen a l'esport algaiddí.

Anim i sort a tots els finalistes.

JOAN TROBAT

FOTO ANTIGA

Aquí teniu el grup música-vocal MIJOGAS actuant al Teatre Parroquial. Era l'any 62 o 63. Aquest nom tan original i artístic es formà partint del nom dels seus components: MI-quel "Quitxero", MI-quel Villalonga, MI-quel "Tele", JO-rdi Oliver "de sa Carnisseria" i GAS-par Melià. Total: MI-JO-GAS.

Solucions als mots encreuats.

Horitzontals: 1. mitològica. 2. original. H. 3. norma. siti. 4. una. neifer. 5. mi. ia. feu. 6. ecos. tir. P. 7. N. toluc. tu. 8. tracalades. 9. auditoris. 10. la. magenta.

Verticals: 1. monumental. 2. irònic. rua. 3. tirà. otaD. 4. OGM. isocim. 5. liana. lata. 6. on. E. tulog. 7. gasificaré. 8. ilifer. DIN. 9. C. teu. test. 10. ahir. pus. a.

coratge i la seva perseverança li permetran aviat d'aconseguir un vell somni: obrir, amb els seus germans, un comerç que dugui el seu nom. La seva amabilitat, la seva competència i les sòlides amistats amb què compta a la regió, contribuiran al bon funcionament del negoci. Sabrà mostrar-se generós amb els més necessitats i viurà rodejat de l'estima general.

Però ai!, cap a la fi dels anys trenta, l'horitzó internacional s'obscurix. Aviat ve la guerra i les desgràcies que l'acompanyen. Joan, que considera França com a la seva pàtria d'adopció, sap que a les valls de l'Alta Savoia uns homes s'han organitzat i que lluiten per la LLIBERTAT. Així doncs, quan van a demanar-li, a pesar de les dificultats del moment, que assumesqui en part el proveïment d'aquells homes coratjosos, ell no dubta. Empresa perillosa: perquè els ocupants i els seus criats es fan de cada vegada més amenaçadors, i el 13 de maig de 1944 és detingut pels botxins de Vichy. Interrogat, es refugia dins el mutisme més absolut: preferix passar per un traficant davant la policia de Vichy i de l'ocupant, abans que indicar el lloc on deixa la seva mercaderia. Serà empresonat, després internat a S. Sulpice la Pointe dans le Taru; d'allà el duren al camp de concentració de

Buchenwald, després al comando de les mines de sal de Seau-Plomnitz, a Thuringe. No recordaré el que va ser el martiri dels deportats en els camps de la mort lenta, subratllaré només que, dins aquest univers de crueltat metòdica, Joan i els seus camarades han vist allò que cap ésser humà no hauria pogut imaginar que veuria amb els seus propis ulls: perquè els nostres botxins havien estat condicionats a la brutalitat per una dictadura monstruosa, i la característica preponderant dels camps de concentració nazis, fossin els que fossin, fou el clima psicològic a la vegada escarrufador i degradant! Com és possible que cervells humans hagin pogut suportar aquest règim? És per ventura això el gran miracle de l'esperit que feia dir a Shakespeare: "Quina cosa tan meravellosa que és la humanitat!".

A l'infern de Buchenwald, sense tenir altra arma que la SOLIDARITAT amb els seus companys de misèria i de patiments, i malgrat l'ombra de la mort present pertot arreu, Joan no desespera: perquè les forces del mal no tenen mai la darrera paraula, i el 14 d'abril de 1945 serà alliberat per l'Exèrcit Americà: hores d'exaltació, hores d'esperança, però hores també amargues pensant en tots els qui, massa aviat, ens havien deixat.

Els antics resistents es reuneixen cada any per celebrar la seva supervivència a la barbàrie.

El 13 de maig de 1945 retorna a França. Encara que la seva salut estava seriosament compromesa, i l'avituallament encara era difícil, torna al treball. A força d'energia, tendrà aviat un magatzem digne d'aquest nom.

Entre els camarades alliberats i ell, es teixeix la sòlida AMISTAT nascuda dels perills comuns, i milita d'una manera activa dins la nostra Associació. Els anys passen, arriba l'hora de la jubilació i el nostre camarada pot gaudir d'una vida tranquil·la en aquesta ciutat d'Annemasse, on és estimat i respectat. Però la felicitat és una cosa ben efímera en aquest baix món, i durant els 10 darrers anys va ser particularment afectat per la pèrdua cruel de persones estimades i d'alguns membres de la seva família.

ALLOCUTION prononcée pour la SEPULTURE
de Jean LLOMPART, le 2 décembre 1980
(Église St. André à ANNEMASSE)

Mesdames, Messieurs mes Chers Camarades,

C'est avec une émotion que j'aurais peine à vous faire concevoir, qu'au nom des anciens Déportés, Internés et Exilés de disparus, je viens adresser à notre Ami et Camarade Jean LLOMPART le dernier adieu.

Jean est né le 27 Août 1913 à Algaida, non loin de Salme de Majorque. Très jeune encore il quitte son île natale pour venir travailler dans le Midi de la France. Il demeurera plusieurs années à Jaramon et dans le Vaucluse avant d'aller à Chambéry. Partout ses employeurs prouvent apprécier la qualité de son travail et sa probité.

C'est en 1928 qu'il viendra à Annemasse. La connaissance parfaite de son métier, son courage et sa persévérance lui permettent bientôt de réaliser un rêve : ouvrir, avec ses frères, un Commerce qui porte son nom. Son affabilité, ses compétences et les solides amitiés qu'il compte dans la région contribueront à la bonne marche de cette affaire. Il saura se montrer généreux pour les plus déshérités et il vivra entouré de l'estime générale.

Mais hélas, vers la fin des années 30, l'horizon international s'obscurcit. Bientôt c'est la guerre et son

Durant l'été de 1980, sobtadament la seva salut se degrada, el seu estat empitjora i té la necessitat d'atencions permanents; per dues vegades és hospitalitzat a Ambilly, i és allà on morirà la matinada del 28 de novembre.

Nosaltres ens inclinam per darrera vegada davant aquest AMIC, davant aquest BON CAMARADA.

Al seu fill Miquel, a tota la seva família, a tots els qui ell estimava, a tots els seus amics, us presentam la nostra més fervent simpatia.

Estimat Joan: els teus sofriments han acabat, dorm en pau. T'adreçam un darrer ADÉU, però el teu record perdura!

ADÉU JOAN!"

Amb orgull i emoció a la vegada, en Michel diu que els ha llegit moltes vegades, aquests papers. L'important ja ha estat dit, però les cordes de la sensibilitat vibren, i ens recream dins els detalls d'una biografia apassionant.

"Mon pare va emigrar per guanyar-se la vida devers l'any 17, i se'n va anar cap al Sud de França. Una de les anècdotes que més li agradava contar era que, en partir, ell es pensava que no entendria ningú, que s'hi hauria d'entendre per senyes, amb la gent; la seva sorpresa fou considerable quan, en el poble que ell feia feina, va començar a sentir persones que entenia perfectament; li va semblar com un miracle, va demanar explicacions i va resultar que allà parlaven català. Es trobava a la Catalunya Nord!"

Després d'ironitzar sobre els enigmes de la nostra història, en Michel continua el seu relat: "Finalment arribà a l'Alta Savoia, on passà la resta de la seva vida, dedicat al comerç de fruites i llegums, primer a mitges amb els seus germans i, ja acabada la Segona Guerra Mundial, s'establí pel seu compte, també a Annemasse. Que per què fou detingut pels alemanys? No militava a cap partit, però mon pare se sentia compromès amb un poble, amb una zona que l'havia acollit molt bé. En produir-se la invasió dels alemanys, va aprofitar la seva feina per ajudar la Resistència: quan anava

Manuscript que conté les sentides paraules que els seus companys llegiren a l'ofici religiós per la mort de Joan Llompart.

amb el seu camió de comerciant, al lloc indicat, deixava caure un sac de menjar, que més tard era recollit pels resistents. Mon pare era simpatitzant dels partits d'esquerra; a més, en aquells moments, a l'Europa dels anys 40, en el moment de la gran força del feixisme, amb Hitler, Franco i Mussolini, o eres del bàndol dels opressors del poble, dels qui volien dominar-ho tot, o bé et senties de l'altre bàndol, i passaves a formar part dels qui lluitaven per la llibertat, contra els feixistes. Mon pare va ser detingut perquè el denunciaren; va romandre tancat al camp de concentració casi un any, i quan en sortí, el seu acusador, un col·laborador nazi, ja havia "desaparegut" del poble; no el tornaren a veure pus".

"Sí; només va passar-hi un any, a Buchenwald. Però els hi deuria passar tan magres, tan dures, que en aquest temps va perdre uns 55 kg. Deia que a vegades, per subsistir, menjaven arrels d'herba. Així i tot, els seus companys de captiveri contaven que mon pare era un poc l'ànima del grup; el seu caràcter alegre i optimista s'imposava a les dificultats. Ho passaren malament, molt malament. Mira: fa un grapat d'anys varen emetre per televisió una sèrie anomenada "Holocaust", que el públic va trobar molt crua; idò els supervivents dels camps protestaren perquè les imatges no reproduïen de cap manera la realitat que ells havien viscut".

"A França, la població encara ara té una gran estima pels antics resistents. Els joves els admiren molt, aquells homes, perquè saben que quan es reuneixen cada any per commemorar la victòria i la supervivència a la barbàrie, es reuneixen aquells que lluitaren per a l'alliberament del seu poble. És per això que són molt admirats i tenen el reconeixement de l'Estat francès. A mon pare, i a d'altres com ell, a pesar de no haver renunciat a la nacionalitat espanyola, el govern de París els va concedir la mateixa pensió d'ex-combatents que als francesos, sense cap diferència ni marginació".

"En canvi, el govern de Franco s'inhibí per complet de la sort que corrien compatriotes

seus als camps de concentració. L'any 44, quan mon pare fou detingut, els seus germans apel·laren davant l'ambaixada espanyola a París, fins i tot es desplaçaren a Madrid, pagaren intermediaris...tot això, perquè l'Estat espanyol sol·licitàs la repatriació del seu germà, i no aclariren res. Mon pare en quedà molt ressentit, d'aquest abandó i, a pesar de l'enyorança, no va voler tornar a Algaida fins sis o set anys més tard del seu alliberament. Des d'aleshores, venia cada un o cada dos anys. I al final de la seva vida ja passava a Mallorca els tres mesos d'estiu".

Li coment, a en Michel, que fa anys vaig poder visitar Mauthausen, un altre famós camp de concentració, i que la visita m'impresionà molt. Ell em diu que, a pesar de la seva afició als viatges, no ha estat capaç de visitar-ne cap, d'aquells camps que són conservats per a recordança de les bestialitats que ningú mai no hauria d'haver patit. Però reconeix que la pel·lícula, la famosa llista, sí que creu que l'anirà a veure.

Miquel Serra i Roig

UNA XERRADETA SOBRE...

JOAN LLOMPART GARAU "PUIG"

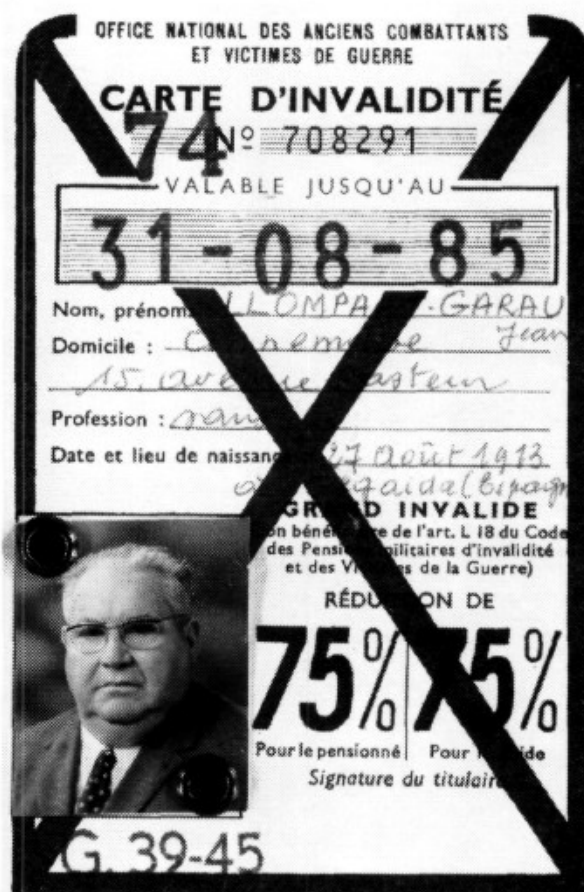
Amables lectors i lectors que fitau la revista, haureu advertit el canvi. Només és una preposició, però la realitat l'imposa. L'acostumada "amb", de "Una xerradeta amb...", que encapçala aquesta plana ha estat substituïda per una inhabitual "sobre", "Una xerradeta sobre...". Perquè el personatge de l'entrevista d'aquest mes no pot parlar -per desgràcia- en primera persona; per ell ho farà el seu fill **Miquel Llopart Ballester**, el nostre amic -i de tanta i tanta gent- **Michel**.

He llegit un llibre de records que acaba amb una frase preciosa: res ni ningú no mor del tot si se'n fa memòria. Però, molt sovint, necessitam impulsos externs per rescatar de l'oblit fragments fonamentals del nostre esperit. Ha calgut que arribàs Spielberg i la seva pel·lícula *La llista d'Schindler* -amb els seus dòlars, amb els seus Òscars- perquè ens escarrufem amb les imatges de la barbàrie nazi als camps de concentració. Perquè donem testimoni que un dels protagonistes d'aquesta trista història no era jueu, sinó algaidí. En Michel tradueix del francès uns papers escrits amb una cal·ligrafia gòtica, impactant:

AL LOCUCIÓ pronunciada per a l'enterrament de JOAN LLOMPART, el 2 de desembre de 1980, a l'Església de St. Andreu d'ANNEMASSE.

Senyores, senyors, estimats camarades,

Amb una gran emoció que no sé si us podré fer arribar, i en nom dels antics Deportats, Internats i Famílies de desapareguts, venc a adreçar al nostre Amic i Camarada Joan Llopart el darrer adéu.

Tarja d'ex-combatent de Joan Llopart. Aquest document conté un error a la data de naixença: va néixer l'any 1903, no l'any 1913.

Joan va néixer el 27 d'agost de 1903 a Algaida, no lluny de Palma de Mallorca. Molt jove encara, deixa la seva illa natal per venir a treballar al Midi de França. Va estar uns quants anys a Tarascon i a la Vauchusse, abans d'anar a Chambéry. Per tot arreu els seus patrons podran apreciar la qualitat del seu treball i la seva honradesa.

És en 1928 quan ell vendrà a Annemasse. El coneixement perfecte del seu ofici, el seu

(Continua a la pàgina 29)